

Zbirka odločb sodne prakse

Zadeva C-140/12

**Pensionsversicherungsanstalt
proti
Peter Brey**

(Predlog za sprejetje predhodne odločbe, ki ga je vložilo Oberster Gerichtshof)

„Prosto gibanje oseb — Državljanstvo Unije — Direktiva 2004/38/ES — Pravica do prebivanja za več kot tri mesece — Člen 7(1)(b) — Oseba, ki nima več statusa delavca — Imetnik starostne pokojnine — Pogoj zadostnih sredstev, da oseba ne postane breme ‚sistema socialne pomoči‘ v državi članici gostiteljici — Prošnja za posebno denarno dajatev, za katero se ne plačujejo prispevki — Varstveni dodatek k starostni pokojnini — Uredba (ES) št. 883/2004 — Člena 3(3) in 70 — Pristojnost države članice prebivališča — Pogoji za dodelitev — Pravica do zakonitega prebivanja na nacionalnem ozemlju — Skladnost s pravom Unije“

Povzetek – Sodba Sodišča (tretji senat) z dne 19. septembra 2013

- Vprašanja za predhodno odločanje — Pristojnost Sodišča — Ugotovitev upoštevanih elementov prava Unije — Preoblikovanje vprašanj*
(člen 267 PDEU)
- Socialna varnost — Delavci migranti — Posebne dajatve, za katere se ne plačujejo prispevki — Sistem usklajevanja iz člena 10 a Uredbe št. 1408/71 — Področje uporabe — Varstveni dodatek k starostni ali invalidski pokojnini, ki se dodeli na podlagi objektivnih meril in ki se ne financira iz vplačil zavarovancev — Dajatev iz Priloge IIa k tej uredbi — Vključitev*
(Uredba Sveta št. 1408/71, člena 4(2)a in 10a in Priloga IIa)
- Socialna varnost — Delavci migranti — Zakonodaja, ki se uporablja — Sočasna uporaba več nacionalnih zakonodaj — Izključitev — Sistem kolizijskih pravil — Popolnost*
(Uredba Evropskega parlamenta in Sveta št. 883/2004, člen 70(4))
- Državljanstvo Unije — Pravica do prostega gibanja in prebivanja na ozemlju držav članic — Direktiva 2004/38 — Pogoji za pravico do prebivanja na podlagi prava Unije — Pogoj zadostnih sredstev — Sistem socialne pomoči — Pojem — Varstveni dodatek k starostni pokojnini — Vključitev*
(Uredba Evropskega parlamenta in Sveta št. 883/2004, člen 3(5)(a)); Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2004/38, člen 7(1)(b))
- Pravo Evropske unije — Razlaga — Večjezična besedila — Odstopanja med različnimi jezikovnimi različicami — Upoštevanje splošne zgradbe in cilja zadevne ureditve*

6. *Državljanstvo Unije — Pravica do prostega gibanja in prebivanja na ozemlju držav članic — Direktiva 2004/38 — Pogoji za pravico do prebivanja na podlagi prava Unije — Pogoj zadostnih sredstev — Delovno neaktiven državljan druge države članice, ki ne izpolnjuje pogojev za pridobitev pravice do zakonitega prebivanja na ozemlju države članice gostiteljice, daljšega od treh mesecev — Nacionalna ureditev, ki vedno in samodejno izključuje dodelitev varstvenega dodatka k starostni pokojnini — Nedopustnost*

(Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2004/38, členi 7(1)(b), 8(4) in 24(1) in (2))

1. Glej besedilo odločbe.

(Glej točki 31 in 32.)

2. Glej besedilo odločbe.

(Glej točke od 33 do 35.)

3. Glej besedilo odločbe.

(Glej točke od 39 do 42 in 44.)

4. Pojma „sistem socialne pomoči“ iz člena 7(1)(b) Direktive 2004/38 o pravici državljanov Unije in njihovih družinskih članov do prostega gibanja in prebivanja na ozemlju držav članic ni mogoče zožiti na dajatve socialne pomoči, ki na podlagi člena 3(5)(a) Uredbe št. 883/2004 ne spadajo na področje uporabe te uredbe.

Ta pojem je treba namreč določiti ob uporabi, ne formalnih meril, ampak ciljev, ki jim sledi člen 7(1)(b) Uredbe št. 883/2004, namen katerega je omogočiti državi članici gostiteljici, da za državljane Unije, ki nimajo ali nimajo več statusa delavca, določi legitimne omejitve pri dodeljevanju socialnih dajatev, da te osebe ne bi postale nesorazmerno breme za sistem socialne pomoči v tej državi članici.

Navedeni pojem je zato treba razlagati tako, da se sklicuje na vse sisteme pomoči javnih organov, ne glede na nacionalno, regionalno ali lokalno raven, za katere lahko zaprosi posameznik, ki nima zadostnih sredstev za kritje svojih osnovnih potreb ali osnovnih potreb svojih družinskih članov in za katerega torej obstaja tveganje, da bo med prebivanjem postal breme za javne finance države članice gostiteljice, ki bi lahko vplivalo na celotno raven pomoči, ki jih ta država članica lahko dodeli. Iz tega sledi, da je varstveni dodatek k starostni pokojnini mogoče šteti za „sistem socialne pomoči“ zadevne države članice. Ta dajatev, ki je namenjena zagotavljanju življenjskega minimuma upravičencu, če ta nima zadostne pokojnine, se namreč v celoti financira iz javnih sredstev brez kakršnih koli prispevkov zavarovancev.

(Glej točke 57, 58, in od 60 do 62.)

5. Glej besedilo odločbe.

(Glej točki 73 in 74.)

6. Pravo Unije, kot med drugim izhaja iz členov 7(1)(b), 8(4) ter 24(1) in (2) Direktive 2004/38/ES o pravici državljanov Unije in njihovih družinskih članov do prostega gibanja in prebivanja na ozemlju držav članic, je treba razlagati tako, da nasprotuje ureditvi države članice, ki tudi za obdobje po prvih treh mesecih prebivanja vedno in samodejno izključuje dodelitev dajatve, kot je varstveni dodatek k starostni pokojnini, delovno neaktivnemu državljanu druge države članice, ker ta, čeprav mu je bilo

izdano potrdilo o prijavi, ne izpolnjuje pogojev za pridobitev pravice do zakonitega prebivanja na ozemlju prve države članice, daljšega od treh mesecev, ker je pogoj za pridobitev take pravice, da ima ta državljan dovolj sredstev, da mu za navedeno dajatev ni treba zaprositi.

Res je sicer, da je to, da bi delovno neaktiven državljan druge države članice lahko bil upravičen do take dajatve, lahko znamenje, da nima dovolj sredstev, da ne bi postal nesorazmerno breme za sistem socialne pomoči v tej državi članici v smislu člena 7(1)(b) Direktive 2004/38. Vendar pristojni nacionalni organi tega ne morejo ugotoviti, ne da bi opravili celovito presojo bremena, ki bi ga dodelitev te dajatve konkretno pomenila za celotni nacionalni sistem socialne pomoči, ob upoštevanju posamičnih okoliščin, ki zaznamujejo položaj zainteresirane osebe.

Člen 7(1)(b) Direktive 2004/38 namreč s tem, da za pravico do prebivanja več kot tri mesece določa pogoj, da zainteresirana oseba ne postane „nesorazmerno“ breme za „sistem“ socialne pomoči države članice gostiteljice, implicira, da lahko pristojni nacionalni organi ob upoštevanju vseh okoliščin in načela sorazmernosti presodijo, ali dodelitev socialne dajatve lahko pomeni breme za vse sisteme pomoči države članice.

Samodejna izključitev, ki jo opravi država članica gostiteljica, delovno neaktivnih državljanov drugih držav članic iz upravičenosti do neke socialne dajatve tudi po treh mesecih prebivanja, navedenih v členu 24(2) Direktive 2004/38, pristojnim organom države članice gostiteljice ne omogoča, da opravijo celovito presojo navedenega bremena v skladu z zahtevami, ki izhajajo med drugim iz členov 7(1)(b) in 8(4) te direktive in iz načela sorazmernosti. Natančneje, pomembno je, da lahko pristojni organi upoštevajo med drugim višino in rednost dohodkov zainteresirane stranke, dejstvo, da so mu navedeni organi na podlagi teh dohodkov izdali potrdilo o prijavi, ter trajanje obdobja, za katero se mu zaprosena dajatev lahko dodeli. Poleg tega je za presojo teže bremena takega izplačila za nacionalni sistem socialne pomoči lahko pomembno, da se ugotovi delež upravičencev do te dajatve, ki imajo status državljana Unije in so upravičeni do starostne pokojnine v drugi državi članici.

(Glej točke 63, 64, 72, 77, 78 in 80 ter izrek.)